

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 387/2014
20.05.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Горана Чавлине, Биљане Синановић и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету против окривљеног П.Л., због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези члана 61. став 5. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног П.Л., адвоката С.Б., поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 342/10 од 23.11.2012. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 199/13 од 21.01.2014. године, у седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП-а, дана 20.05.2014. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног П.Л., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 342/10 од 23.11.2012. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 199/13 од 21.01.2014. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 342/10 од 23.11.2012. године окривљени П.Л., оглашен је кривим због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. став 5. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од две године. На основу члана 91. КЗ-а од окривљеног је одузета имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела у износу од 9.469.815,00 динара и у износу од 16.861.354,88 динара, коју је окривљени дужан да уплати у року од 90 дана од дана правноснажне пресуде у буџет Републике Србије под претњом извршења. На основу члана 196. став 1. и 4. ЗКП-а окривљени је обавезан на плаћање судског паушала у износу од 30.000,00 динара у року од 60 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења, те је одлучено да остали трошкови кривичног поступка падају на терет буџета суда.

Апелациони суд у Новом Саду пресудом Кж1 199/13 од 21.01.2014. године усвојио је жалбу браниоца окривљеног и преиначио првостепену пресуду само у погледу правне оцене дела тако што је кривично-правне радње окривљеног за које је оглашен кривим првостепеном пресудом квалификовао као кривично дело

злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. КЗ-а у вези члана 61. став 5. КЗ-а и осудио га на казну затвора у трајању од две године, док су у преосталом делу жалба браниоца окривљеног као и жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Саду одбијене као неосноване а првостепена пресуда потврђена.

Против ових пресуда бранилац окривљеног П.Л., адвокат С.Б., благовремено је поднео захтев за заштиту законитости због повреда закона из члана 439. став 1. тачка 2. и тачка 3. ЗКП-а, са предлогом да се захтев за заштиту законитости усвоји и првостепена и другостепена пресуда укину а предмет врати на поновно суђење.

Врховни касациони суд је доставио захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу и сматрајући да присуство јавног тужиоца и браниоца окривљеног не би било од значаја за доношење одлуке, исте није обавестио о седници већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП-а.

Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП-а, на којој је размотрио списе предмета, са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је уз примену члана 604. ЗКП-а, оценио наводе у захтеву и нашао:

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује да је нижестепеним пресудама на штету окривљеног повређен кривични закон из члана 439. тачка 2. ЗКП-а тиме што је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити. Наиме, према наводима захтева браниоца окривљеног у радњама окривљеног описаним у изреци првостепене пресуде стичу се законска обележја кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. у вези члана 61. КЗ-а, са образложењем да је у односу на тачку 1. изреке у редовном кривичном поступку суд утврдио да радњама окривљеног није оштећено правно или физичко лице, већ буџет Републике Србије као и да је окривљени подигао готов новац са рачуна свог привредног друштва, чиме је повећао своју личну имовину на коју се плаћа порез на приход грађана, што није пријавио пореском органу, што су све битна обележја кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ-а.

Поред тога бранилац у захтеву истиче да радње окривљеног које се односе на то што је окривљени исказао да је за период од 01. до 30. новембра 2006. године платио претходни порез у износу од 419.815,00 динара, представљају биће посебног кривичног дела - неосновано исказивање износа за повраћај и порески кредит из члана 173а Закона о пореском поступку и пореској администрацији с`обзиром да нису обухваћене периодом оптужења који се односи на лето 2006. године.

Међутим, Врховни касациони суд изнете наводе браниоца окривљеног оцењује као неосноване.

Ово с`тога, јер по налажењу овога суда из радњи окривљеног описаних у изреци првостепене пресуде произлазе сва законска обележја продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези

члана 61. став 5. КЗ-а за које кривично дело је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом.

Врховни касациони суд налази да је у конкретном случају извршењем предметног кривичног дела нанета штета не само буџету Републике Србије већ и привредном друштву окривљеног Д.с. доо, што представља последицу кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ-а, па су неосновани наводи захтева браниоца окривљеног да у конкретном случају нема оштећеног правног или физичког лица и да с`тога у радњама окривљеног не постоје обележја кривичног дела из члана 234. став 3. КЗ.

Надаље, за постојање кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ-а мора се радити о „законито стеченим приходима“ у вези са којима се дају лажни подаци, а у намери избегавања плаћања пореза. С`обзиром на то да је у редовном кривичном поступку утврђено да у конкретном случају нису у питању законито стечени приходи окривљеног, следствено напред изнетом радње окривљеног описане у изреци првостепене пресуде нису ни могле бити правно квалификоване као кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ-а.

Надаље, Врховни касациони суд налази да су неосновани и наводи браниоца окривљеног да радње окривљеног описане у тачки 1 изреке првостепене пресуде а тичу се лажног исказивања окривљеног да је у периоду од 01. до 30.11.2006. године платио претходни порез на откупљене пољопривредне производе, представљају биће посебног кривичног дела из члана 173а Закона о пореском поступку и пореској администрацији, јер, је наведеним описом радњи окривљеног само конкретизован начин на који је окривљени у својству одговорног лица у наведеном привредном друштву искористио свој положај у намери прибављања противправне имовинске користи а што све чини једну од радњи извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези члана 61. КЗ-а, а не напред наведеног кривичног дела из Закона о пореском поступку и пореској администрацији како се неосновано истиче у захтеву браниоца окривљеног.

У вези са тим бранилац окривљеног је исту повреду закона неосновано истицао и у поступку по редовном правном леку, а Врховни касациони суд прихвата разлоге које је дао Апелациони суд у Новом Саду у другостепеној пресуди и на исте упућује у смислу члана 491. став 2. ЗКП-а.

Врховни касациони суд налази да се бранилац окривљеног неосновано у захтеву позива и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3. ЗКП-а у вези члана 91. КЗ-а истицањем да је од окривљеног одузета имовинска корист у висини необрачунатог и неуплаћеног пореза који се могао одузети само од привредног друштва које је у конкретном случају порески обвезник и да су нижестепени судови поступајући на описани начин прекорачили овлашћења у погледу одузимања имовинске користи, јер је принудно наплаћена пореска обавеза која је престала услед наступања застарелости њеног извршења.

Наиме, одредбом члана 91. Кривичног законика прописано је да нико не може задржати имовинску корист прибављену кривичним делом као и да ће се

иста одузети под условима предвиђеним Кривичним закоником и судском одлуком којом је утврђено извршење кривичног дела.

Имајући у виду да је у редовном кривичном поступку утврђено да износ од 16.861,00 динар представља противправну имовинску корист коју је окривљени прибавио за себе извршењем предметног кривичног дела, то је иста морала бити одузета од окривљеног у складу са одредбом члана 91. КЗ-а. То што наведени износ, по наводима захтева, представља порез на додату вредност и да је у конкретном случају порески обвезник привредно друштво а не окривљени, по налажењу овог суда, не искључује примену одредбе члана 91. КЗ-а, јер одузимање имовинске користи има за циљ да се од учиниоца кривичног дела одузме конкретна корист постигнута извршењем кривичног дела. У вези са тим, закон не предвиђа никакве рокове за извршење ове мере у кривичном поступку, тако да у односу на њу не може наступити застарелост извршења, па су неосновани и наводи захтева браниоца окривљеног да је суд прекорачио своја овлашћења тиме што је принудно наплатио пореску обавезу која је престала да постоји услед наступања застарелости.

На основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова и на основу члана 491. став 1. ЗКП-а, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник,
Весна Веселиновић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Јанко Лазаревић, с.р.**